

Сирена

Подписвам втория смъртен акт за вечерта, когато телефонът прозвънява.

– Съжалявам, доктор Мъри – казва рецепционистката, – не мога да разбера за какво говори тази жена.

– Полякиня ли е? – питам аз.

Това е уместен въпрос. Хиляди изселени поляци сега наричат този град свой дом. Никой в Белфаст не говори полски. (В някои части на града все още не са овладели английския.) Малцина са склонни да опитат. Полският е особено безкомпромисен език. Сякаш изплюваш думи. Дори и най-добронамерените социални работници могат само да се запъват в основите, оплитайки език.

– Полякиня ли е? – повтарям. – Или някъде от Африка?

– Не, не мисля, че е полякиня – отвърща рецепционистката. – Бръщолевци на английски. Не е чужденка, просто някаква луда.

– Не казваме „луд“ – повтарям автоматично, тринайсетото ми повторение за седмицата. – Казваме психично болен. – Отбелязвам си наум да не позволявам на тази рецепционистка да отговаря на обаждания след работно време. На заден план мога да чуя звука на евтин

електрически чайник, чисто свистене все повече приближава към кулминацията си. Въздишам и опирам челото си на волана. – Може ли да прехвърлите обаждането на мобилния ми, моля?

Обикновено игнорирам тези обаждания. Счита се за напълно приемливо много неща да се отлагат отвъд пределната точка (която е приблизително пет часа сутринта), така че да няма време да се направи нищо повече от това да се регистрират случаите на лудите и да се оставят в папка за дневната смяна. Ненавиждам вечерните смени. Обикновено те включват обаждания за инсулти, астматични атаки, както и мудни обиколки из местните старчески домове, където се очаква един или повече пациенти да починат поради старост (специфична диагноза вече не е необходима). Сблъсквам се със стомашни разстройства, гастроентерити, камъни в жлъчния мехур, артритни падания и поне една двойка невротични млади родители, които не спират да се суетят заради менингитен обрив, който неизменно се оказва екзема.

Отговарям за вътрешния Изток, от околоръстния път чак до река Лаган, част от града, обхващаща приблизително шест квадратни мили. Благословен съм само с две ръце, една глава и едно вече остаряло „Рено Естейт“. При нормални обстоятелства не е по силите ми да се заема с лудите пациенти.

– Готов съм за нея – казвам и Елтън Джон спира да дрънка в дясното ми ухо. В другия край на линията се възцарява тишина. Мога да чуя собственото си дишане.

Не съм готов за нея. Винаги съм неподготвен за следващия пациент. Това, на което бих могъл да се натъкна, прекрочвайки прага на кабинета си, не е спирало да ме държи на тръни през последните дванайсет години. Аз съм добър лекар, попадащ сред горните процен-

ти на компетентност. Честно казано, не съм известен заради обноските си. Често пациентите от женски пол спират на рецепцията и казват: „Възможно ли е да се консултирам с някой друг, освен доктор Мъри? Става въпрос за женски проблеми“. Невинаги става дума за женски проблеми, но те са готови да седят половин час по-дълго в чакалнята, само и само да ме избегнат.

– Ало – казва глас по телефона.

– Здравейте – казвам аз. – Свързахте се с дежурния лекар. Как мога да ви помогна?

– Как се казваш?

– Доктор Мъри.

– Как те наричат приятелите ти?

– Малкото ми име?

– Да, малкото ти име, презимето ти и каквото там те е наричало мамчето ти, когато си бил малък.

Поемам дълбоко дъх и протягам лявата си ръка през себе си, за да стигна дръжката на шофьорската врата. Свалям прозореца с около инч. Студеният въздух се удря в лицето ми и щипе. – Как мога да помогна? – повтарям, използвайки гласа, който пазя за възрастните пациенти, които през нормални седмици са основният ми източник на прехрана, и за извънредните психиатрични пациенти, които преминават за кратко през здравния център на път към по-специализирано заведение.

– Можеш да ми помогнеш, като ми кажеш името си – отвръща тя упорито. Представям си я как флиртува с телефонния кабел, докато говори, усуквайки го на възли. Представям си я с кестенява коса. Никога не съм си падал по блондинки.

– Доктор Мъри.

– Не е достатъчно! Без малко име, без каквато и да било информация. Бих могла да умирам тук и никога няма да разбереш.

Мисля, че чувам смеха ѝ, въпреки че може да е бил и твърде ентузиазизиран скорец, изпреварващ изгрева с два часа. По-рано в смяната щях да затворя на този етап, оставяйки я за дневния персонал. Но вторият смъртен акт за вечерта ме разстрои и сега шувам през мъгла, за да намеря правилните думи и правилния начин да ги изрека.

– Джонатан – казвам аз. – Просто Джонатан.

– Джонатан – повтаря тя. – Ще те наричам Джони.

Иска ми се да не ме беше наричала Джони. Името звучи главозамайващо на езика ѝ. Тя е уловила най-гънката частица от мен и не знам как да кажа „спри“.

– Джони, трябва да дойдеш и да ми помогнеш. Умирам тук.

Това е най-лошото нещо, което би могла да каже. Захапал съм въдицата отвсякъде.

– От какво умирате?

– О, от какво ли не: клаустрофобия, скука, жажда, самота... Не съм зървала океана от почти седмица.

Тя отново се смее, искрен фонтан от смях, пръскащ искри по телефонната линия, така че мога да си представя как жиците наистина светят от топлината му. „Смее се в лицето на смъртта“ – мисля си аз и веднага изтръгвам тази мисъл от главата си. Романтизирам ситуацията. Тази вечер не се чувствам на себе си. „Просто поредната наркоманка, която му е изгубила края“ – мисля си и това също не звучи особено правдоподобно.

– Взели ли сте нещо? – питам аз.

– Не, нищо – изстрелва тя. – Мисля, че това е част от проблема. Не мога да ям тукашната храна. Засяда в стомаха ми. Не излиза отникъде. Мисля, че умирам.

– Бъдете честна с мен. Ако сте взели нещо, просто ми кажете. Всичко ще бъде по-лесно, ако знам какво сте взели.

– Искаш да знаеш какво съм взела ли? – просъсква внезапно като змия. – Ще ти кажа какво съм взела. Взех погрешен завой, дяволски погрешен завой, някъде малко преди Исландия. Сега съм заседнала тук, на четвъртия етаж, без дори да има наблизко патешко езерце, за да се чувствам поне малко уютно.

Здравият разум ми казва да затворя. Старите страхове се надигат вътре в мен: страхът от хората и липсата на хора, страхът от подигравките на непознати. Трябва да я оставя за дневната смяна. Нека я насочат към психиатричното отделение. Нека те да превъзмогнат планините от документи, да гълтат малките сини хапчета и да слушат лудите ѝ брътвежи. Въздъхвам. Дъхът ми оставя бял кръг точно над таблото.

– Къде живеете? – питам аз.

– Не живея никъде – отвърща тя. – Но ношувам в един апартамент на четвъртия етаж, в началото на „Касълрей Роуд“.

– Изчакайте малко – чувам се да казвам. Не моят глас изрича думите, но устата ми се движи. – На път съм.

– Не се качвай в асансьора. Вони на котешка пикня.

Тя затваря. Завъртам ключа в стартера и едновременно с това закопчавам колана си. Реното се прокашля два пъти и се задвижва, внезапно изтласквайки се напред с артритна всеотдайност. Правя широк обратен завой и се насочвам на изток.

*

По-късно, много по-късно, ще се опитам да сглобя онази нощ, нанизвайки един полузабравен момент към следващия, като редица от несъответстващи мъниста. Никога няма да мога да намеря разумно обяснение.

Чувам я ясно, но се мъча да я различа в тъмното. Детайлите на стаята – мебели, тапети и обитатели – са тъмносиви и вълнисти, сякаш гледани през лист хартия. Стоя на вратата, позволявайки на очите ми да се приспособят. Пространството е странна комбинация от хол, кухня и – предполагам – спалня. Една врата, разположена вдясно от електрическата печка, подсказва за наличието на втора стая, най-вероятно баня. Продължавам да стоя до входната врата, леко присвил крака, но приведен напред, сякаш не съм сигурен дали да вляза, или да избягам.

– Как се чувствате? – провиквам се в мрака. – По-добре ли сте сега?

– Все още умирам – отговаря тя. – По-добре ела тук и ме прегледай.

Въпреки че съм лекар от почти дванайсет години и на ден преглеждам десетки пациенти, хиляди годишно, думата „преглеждам“ никога преди не е звучала толкова неморално. Нещо вътре в мен ме дърпа напред. Като магнит. Не, това не е съвсем правилно. Това е нещо по-опасно, крилата ракета може би.

– Хъм, не – казвам аз. Забивам токчетата на обувките си дълбоко в древния килим. Той е син с избледнели тюркоазени хералдически лилии. – Защо не опишете симптомите си, а аз ще ви поставя диагноза оттук?

– Умирам – казва тя. – Нямам симптоми. Просто умирам.

– Отдавна ли умирате?

– От векове.

– Болезнено ли е?

– Мъчително.

– Има ли нещо по-специално, което изостря състоянието ви?

– Този проклет град, първо на първо.

– Има ли нещо, което помага?

– Компания – казва тя и макар петите ми да не помръдват, а гръдният ми кош да се държи стоически до последно, е невъзможно да спра бунтовния си гръбнак, който се плъзга напред. С неохота останалата част от мен се втурва в тъмнината, първо брадичката, сбърчените вежди, зъбите и лактите, стомашните мускули, коленете, ноктите и накрая – натежали от съмнения – облечените ми в памук глезени.

– Така е по-добре – казва тя, докато стоя над нея, все още стискайки в ръка лекарската чанта, като извинение за това, което ще последва. – Искях да видя как изглеждаш.

– Ето така изглеждам – отвърщам аз и за първи път от почти двайсет години насам се чудя как изглеждам всъщност. – Вие как изглеждате?

– Не знам – отговаря тя. – Никога не съм се виждала. Може би ти можеш да ми кажеш.

Всъщност не мога да я зърна. Едната ѝ ръка се вижда, а също и порцелановата дъга на нещо, което може да бъде пета или също толкова лесно може да бъде изоставена чаша за чай. По-голямата част от нея е зарината. Гласът ѝ, макар и мигновено разпознаваем, се бори да изплува изпод заглушаващата го купчина завивки и одеяла, мокети и стари палта. Неподвижна като статуя и едва осветена, тя създава впечатление за набързо увит труп. Не мога да откъсна поглед от нея. Аз съм само очи, а зад очите – ум като камера, който си води записки. Нищо добро не ме чака, ако остана тук. Само ние двамата, приближаващи се един към друг. Вече знам това. Също както знам, че не мога да си тръгна.

– Спири да зяпаш – казва тя.

Взира се по-силно.

– Търся улики – казвам. – Може би бих могъл да предотвратя смъртта ти, ако можех да те видя както трябва

ва. Може ли да включа осветлението?

– Без осветление – сопва се тя и се заравя по-дълбоко. Мога да видя очертанията на тялото ѝ, плуващо като планинска верига под одеялата.

– Ела и ме намери – промърморва тя. Думите ѝ сякаш се носят нагоре в малки шепи, разтварящи се на повърхността, като поредица от аквариумни въздушни джобове.

Това не е нещо, което съм в състояние да обясня нито в момента, нито по-късно, след като са минали няколко месеца. Здравият разум ме напуска всеки път, когато тя си отвори устата. Аз съм привлечен от нея, медицината вече не е достатъчно извинение за това, което правя тук. Това ме кара едновременно да се срамувам и да се вълнувам. Аз съм също толкова слаб, също толкова заразен и чезнеш, колкото и хората, които наричам пациенти. Винаги съм знаел това, но сега е утеха за мен. Най-простото обяснение е желанието и трябва да призная, че малки сладни тръпки преминават по цялото ми тяло всеки път, щом тя проговори. Но дори желанието е недостатъчно обяснение за вълнообразните контракции, които в момента водят война с мозъка ми. Сакото ми от туид се свива като боа удушвач. Полиестерното ми бельо се поти неприятно. Стетоскопът ми заплашва да ме удуши за мое собствено добро. Дори косата ми, подстригана късо отзад и отстрани, сякаш се надига непокорно около ушите ми. Чувствам се като мъж, който стои над жена. Това е нещо, което съм виждал само по телевизията.

Не искам да съм лекар в нейно присъствие. Поставам медицинската си чанта в краката ѝ. Тя се разтваря, а отвътре се разсипват хапчета, отвари и стерилни бинтове, като гладки бели реки, виещи се по мръсния килим. Свалям обувките си, освобождавайки първо единия си

схванат крак, после другия, махам стетоскопа си и облечен като обикновен мъж, започвам да я изравям одеяло по одеяло. Сякаш беля лук. Когато най-накрая стигам до студена млечнобяла плът, с изненада откривам, че е луничава и с незабележителна външност, малко по-тежичка в бедрата, отколкото си представях. Лицето ѝ е бледото лице на момиче, носещо яйца или мляко, което можеш да видиш изобразено на стара картина. Тя има много тъмни очи. Не студени. Просто тъмни. Коса – тъмна и лъскава като очите ѝ. Тя се смее на студените ми пръсти и на памучните ми чорапи. Нямам нищо против. Свалям собствените си дрехи и заставам пред нея гол, оставяйки я да ме оглежда от глава до пети. Не танцуваме, но знам, че с нея мога. Не ме пита дали съм щастлив, дали си прекарвам добре, дали искам да си тръгна. Сякаш знае какво си мисля или може би ми казва какво да мисля. Което и от двете да е, не съм разтревожен.

За пръв и единствен път си прекарвам страхотно.

– Прекарвам си страхотно – повтарям отново и отново.

– О, знам – казва тя.

Тя ме държи в леглото си, умиращ от глад, в продължение на цели три дни. На третия ден ставам, с празен стомах и разчорлена статична коса, и я заварвам седнала на кухненския плот, с очи, вперени в мен. Обвила се е в пердетата, които е свалила от прозореца в хола, или по-скоро в едната част от чифта. Другото смачкано кадифено перде виси навъсено и самотно на прозореца, унижено от неспособността си да го прикрие докрай. Тя боядисва ноктите на краката си в зелено.

– Трябва да тръгвам – казвам. – Имам и други пациенти. Тук съм от часове.

– Дни – поправа ме тя. – Минаха три дни.

Чудовищността на това изявление ме поразява.

Твърде невероятно е за вярване.

– По дяволите – казвам аз. – Вероятно съм загубил работата си.

– Вероятно – съгласява се тя.

– Трябва да се прибера вкъщи веднага. Всъщност първо трябва да хапна нещо. После трябва да се прибера вкъщи.

– И аз идвам.

– Не можеш да дойдеш с мен у дома.

– Защо не?

– Току-що се запознахме.

– Въпросът е на живот и смърт, Джони. Ако не ме вземеш вкъщи със себе си, вероятно ще умра тук, в този апартамент. Точно тук на пода, увита в това перде. И ти ще си виновен.

Докато обмислям възможностите си, напомняйки си, че здравият разум вече не трябва да се разглежда като мерило за вземане на решения, тя ми подава отварачка за консерва и отдавна забравената пилешка супа. Ям направо от кутията, като използвам плоската метална дръжка на отварачката като импровизирана лъжица. Има вкус на паста за тапети.

– Освен това – казва тя, пускайки пердето, за да се намуши в кралско син работен комбинезон – ти си изключително самотен. Имаш нужда от нещо друго в живота си, освен да лекуваш.

– Вероятно вече няма да мога да се опра и на докторството – промърморвам аз, докато гълтам лакомо храната.

– Значи е решено. Имаш нужда от мен. Ще ме заведеш в дома си.

– Не мисля, че искам.

– Да, искаш.

Веднага си променям мнението. Много искам да я

заведа у дома. Това е една от най-добрите идеи, които някога са ми хрумвали. Тя няма никакви лични вещи, освен втори комбинезон, който изважда от шкафа под мивката.

– Четка за зъби? – питам аз.

– Никога не съм се нуждаела от такава – отговаря тя и се ухилва, за да разкрие низ от бебешки зъби, перфектно подравнени и поддържани като бисерни надгробни камъни.

– Бельо? Дрехи за преобличане?

Тя поклаща бавно глава, позволявайки на вълни от черни като въглен къдрици да се разпръснат и да се залюлеят около раменете ѝ.

– Обувки? Сигурно имаш обувки, нали? Всички имат обувки.

Тя няма обувки. Тършувам из апартамента, но не намирам нищо, което да прилича на обувки, нито дори всекидневни пантофи. Обръщам краката ѝ наобратно и изучавам долната част на ходилата ѝ. Те са розови като наденички и свършени като на новородено. Въпреки че логиката и бетонните стълби между четирите етажа оборват фантастичната ми идея, въпреки че направих всичко възможно, за да избегна подиатрията*, и знам, че има разумни научни обяснения за почти всяко странно явление, подозирам, че краката ѝ почти не са били използвани. Те са подозрително неизносени за напълно зряла жена. Не казвам нищо. През следващите девет месеца редовно ще си замълчавам, докато лавина от въпроси заплашва да ме повлече и да ме бутне от стръмен и опасен ръб.

---

* Подиатрия – лечение на стъпалото, глезена и свързаните с него структури на крака. Б.пр.